

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

KAPPELHOFSWEG (ONG)

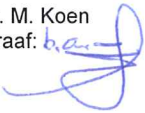
TE DENEKAMP

GEMEENTE DINKELLAND

Project: DIN.LYC.ECO1
Rapportnummer: 10035376
Status: Eindrapportage
Datum: 7 mei 2010
Opdrachtgever: Lycens
Postbus 336
7570 AH Oldenzaal
Tel. 0541 - 570730
Fax 0541 - 570731
Contactpersoon: Dhr. Ing. E.M. Rupert

Uitvoerder: Econsultancy bv
Fabriekstraat 19 C
7005 AP Doetinchem
Tel. 0314 - 365150
Fax 0314 - 365177
Mail Doetinchem@Econsultancy.nl

Opsteller: Mw. L. Hunink-Verwoerd
Paraaf:

Kwaliteitscontroleur: Ing. M. Koen
Paraaf:

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	1
2.	BESCHERMING CONFORM DE NATIONALE WETGEVING.....	1
3.	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
3.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving.....	2
3.2	Ligging ten opzichte van beschermde gebieden	2
3.3	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingreep	2
4.	ONDERZOEKSMETHODIEK	3
5.	ONDERZOEKSRESULTATEN	3
5.1	Vogels	3
5.2	Vleermuizen	4
5.3	Overige zoogdieren	5
5.4	Amfibieën, reptielen en vissen.....	5
5.5	Libellen en dagvlinders	5
5.6	Vaatplanten.....	5
6.	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	6
6.1	Flora- en faunawet.....	6
	BROEDVOGELS.....	6
6.2	Algemene zorgplicht	7
6.3	Gebiedsbescherming.....	7
7.	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	8

BIJLAGEN:

1. - Topografische ligging van de locatie
- 2a. - Locatieschets
- 2b. - Foto's onderzoekslocatie
3. - Geraadpleegde bronnen
4. - Natuurwetgeving en beleid

1. INLEIDING

Econsultancy heeft van Lycens opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan flora en fauna aan de Kappelhofsweg (ong) te Denekamp in de gemeente Dinkelland.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

De quickscan flora en fauna heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn die volgens de Flora- en faunawet een beschermde status hebben. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op gebieden die volgens overige natuurwetgeving zijn beschermd, of deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een bureauonderzoek en een veldbezoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

De quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en kan niet gezien worden als volwaardig ecologisch onderzoek. Er zijn in dit onderzoek geen uitgebreide inventarisaties uitgevoerd naar soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

Voor zover bij de opdrachtgever en de gemeente Dinkelland (contactpersoon mevrouw D. Bonenkamp) bekend, is er niet eerder ecologisch onderzoek op de onderzoekslocatie uitgevoerd.

2. BESCHERMING CONFORM DE NATIONALE WETGEVING

Zorg voor alle inheemse planten- en diersoorten en voor de natuurlijke rijkdommen van gebieden wordt gegarandeerd door de naleving van de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur en milieu. De instrumenten die deze bescherming mogelijk maken zijn op Europees niveau vertaald in Natura 2000. De Europese wetgevingen ten aanzien van de soortbescherming zijn in Nederland vertaald in de Flora- en faunawet. De gebiedsbescherming is vastgelegd in de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998. Hiermee heeft Nederland de Europese wetgeving in de nationale wetgeving verankerd.

Door in de planfase van een (bouw)project of ruimtelijke ontwikkeling rekening te houden met het eventueel voorkomen van beschermde planten- en diersoorten kan effectief worden omgegaan met de aanwezigheid van een beschermde soort. Een dreigende overtreding van de Flora- en faunawet kan zo snel gesignaleerd en in veel situaties voorkomen worden. Vervolgens kan er accuraat actie ondernomen worden om zodoende de overlevingskansen en migratiemogelijkheden van een beschermde soort in het betreffende gebied geen blijvende schade toe te brengen.

Om alle gebieden met elkaar te verbinden en om uitwisseling en verspreiding van soorten mogelijk te maken, wordt er in Nederland gewerkt aan de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Verder worden diverse Rode lijsten van bedreigde soorten gehanteerd bij beoordelingen voor de aanwijzing van bescherming en compensatie. In bijlage 4 wordt een nadere toelichting gegeven omtrent de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur.

3. GEBIEDSBESCHRIJVING

3.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 1.400 \text{ m}^2$) ligt aan de Kappelhofsweg (ong), circa 600 meter ten noordwesten van de kern van Denekamp in de gemeente Dinkelland (zie bijlage 1).

Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 29 A (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 264.630$, $Y = 488.860$. De onderzoekslocatie is gelegen in het kilometerhok 264/488.

De onderzoekslocatie betreft een bosperceel die in gebruik is geweest als tuin. De locatie is onbebouwd en onverhard. Op de locatie zijn verschillende boomsoorten aanwezig waaronder conifeer, spar, esdoorn en berk. In het bosje is een dichtgegroeid wandelpad aanwezig. Zuidelijk op de onderzoekslocatie is een begroeide heuvel met takkenhopen aanwezig. Op het noordelijke deel van de onderzoekslocatie is een zandpad aanwezig met een zanddepot, deze zijn aanwezig ten behoeve van nieuwbouwwerkzaamheden aan de Ootmarsumsestraat 31.

Direct ten noorden en ten westen van de onderzoekslocatie bevinden zich vrijstaande woonhuizen. De noordzijde van de onderzoekslocatie wordt begrensd door de Kappelhofsweg. Ten zuiden en ten westen van de onderzoekslocatie bevinden zich sportvelden. Ten westen van de onderzoekslocatie bevindt zich een jong bosperceel.

In bijlage 2a is de huidige situatie op een locatieschets weergegeven. Bijlage 2b bevat enkele foto's van de onderzoekslocatie.

3.2 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden

Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is het gebied Dinkelland, dat zich circa 2 kilometer ten zuiden van de onderzoekslocatie bevindt.

Ecologische Hoofdstructuur

De onderzoekslocatie ligt niet in of in de nabijheid van een kerngebied, verbingsgebied of verwevingsgebied, behorend tot de EHS. Het bosgebied, 350 meter ten westen van de onderzoekslocatie is aangewezen als EHS natuurgebied.

3.3 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingreep

De initiatiefnemer is voornemens een vrijstaande woning op de onderzoekslocatie te realiseren. De woning zal noordelijk op de onderzoekslocatie worden gerealiseerd. In hoeverre er bomen worden gekapt bij de herbestemming van de onderzoekslocatie is vooralsnog niet bekend.

4. ONDERZOEKSMETHODIEK

Aan de hand van verspreidingsatlassen en andere standaardwerken is nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie. Verder is het Natuurloket geraadpleegd, zijn toegankelijke gegevens van natuur- en soortbescherming organisaties gebruikt en zijn gegevens van de provincie Overijssel geraadpleegd. Een overzicht van de geraadpleegde bronnen is weergegeven in bijlage 3.

De informatie over deze soorten is veelal weergegeven op kilometerhokniveau of op uurhokniveau (5 x 5 kilometer). De kaart van Nederland is door de Topografische Dienst van Nederland verdeeld in blokken van 1 km², de kilometerhokken. De plaatsaanduiding van een kilometerhok bestaat uit de coördinaten van de x-as en de y-as die elkaar in de linker onderhoek van het hok snijden. Aangezien met de schaal van kilometerhokken of uurhokken een groter gebied wordt beschouwd dan alleen de onderzoekslocatie, betekent dit niet dat de kritische soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen de begrenzing van de onderzoekslocatie. Sommige verspreidingsgegevens zijn niet erg actueel. Dit betekent dat de meest recente verspreidingsgegevens reeds verouderd kunnen zijn. De meeste te gebruiken gegevens vormen daarom geen uitsluitsel over het aantal soorten en type waarneming van een soort in het betreffende gebied, maar enkel een indicatie over het voorkomen.

Het veldbezoek is afgelegd op 19 april 2010. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de omliggende percelen onderzocht. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

5. ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Vogels

Broedvogels

Door het Natuurloket wordt aangegeven dat het kilometerhok goed is onderzocht op de aanwezigheid van broedvogels. Er wordt aangegeven dat er in het kilometerhok 9 soorten van de Rode Lijst van de Nederlandse broedvogels 2004 zijn waargenomen. Dit hoge aantal is te danken aan het feit dat een groot deel van het bosgebied van Singraven in het betreffende kilometerhok ligt.

Door de aanwezigheid van bomen en struiken is de onderzoekslocatie geschikt voor verschillende broedvogels. De beplanting, en met name de groenblijvende coniferen kunnen broedgelegenheid bieden. De aanwezige bomen zijn gecontroleerd op holtes. Er zijn geen holtes aangetroffen die geschikt zijn voor broedvogels als boomklever of koolmees.

Voor een aantal vogelsoorten geldt dat de vaste rust- of verblijfplaatsen ook buiten het broedseizoen zijn beschermd. Ransuil en sperwer zijn soorten die binnen de bebouwde kom voor kunnen komen. In het midden en oosten van Nederland komt sperwer het meest voor (SOVON, 2002). Sperwers leven van kleine vogels en komen daarom ook binnen de bebouwde kom voor. Nestplaatsen zijn te vinden op ongestoorde plaatsen, veelal in aaneengesloten dichte bosschages. Gelet op de aanwezigheid van geschikte nestlocaties kan het niet op voorhand worden uitgesloten dat deze soort van de onderzoekslocatie gebruik maakt als broedlocatie. De overige begroeiing in de omgeving van de onderzoekslocatie en rond de sportvelden is in mindere mate gesloten en daarom minder geschikt voor sperwer dan de onderzoekslocatie. Broedplaatsen van ransuil zijn op de onderzoekslocatie niet te verwachten, daarvoor gebruikt de soort oude kraaiennesten.

Slaapplaatsen

Ransuilen komen binnen de bebouwde kom voor en gebruiken in de winterperiode ieder jaar dezelfde bomen als vaste slaapplaats. De coniferen op de onderzoekslocatie zijn daarvoor potentieel geschikt. Tijdens het veldbezoek zijn echter geen braakballen of uitwerpselen van ransuil aangetroffen. Ook zijn in de omgeving van de onderzoekslocatie geen waarnemingen van ransuil bekend op waarneming.nl. Gelet op het ontbreken van sporen tijdens het veldbezoek wordt het niet verwacht dat ransuil van de onderzoekslocatie gebruik maakt als slaapplaats. In het bos van Singraven heeft ransuil naar verwachting voldoende slaapplaatsmogelijkheden. Tijdens het veldbezoek is wel een slaapplaats van houtduif aangetroffen. Er zijn uitwerpselen van deze soort aanwezig. Tijdens het veldbezoek zijn enkele houtduiven in de sparren en coniferen waargenomen. Slaapplaatsen van houtduif zijn volgens de huidige interpretatie van de Flora- en faunawet niet beschermd.

5.2 Vleermuizen

Volgens het cursusdictaat "Vleermuizen en Planologie" (*Limpens et al., 2009*) is de onderzoekslocatie gelegen in een gebied waar de volgende vleermuissoorten potentieel kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, waternvleermuis, franjestaart, Bechstein's vleermuis, Brandt's vleermuis en baardvleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

De onderzoekslocatie is geheel onbebouwd en er zijn geen bomen met holtes aanwezig, waardoor uitgesloten kan worden dat er verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Overtreding van de Flora- en faunawet ten aanzien van het verstoren van een vaste rust- en verblijfplaats van vleermuizen is niet aan de orde.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Het is, gelet op de afstand tot de omliggende niet aannemelijk dat er in de directe invloedssfeer van de onderzoekslocatie potentiële verblijfplaatsen aanwezig zijn die negatieve invloed kunnen ondervinden van de werkzaamheden.

Foeragerende vleermuizen

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat, gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen om te foerageren. Door de voorgenomen ingreep zal het aanbod van foerageermogelijkheden niet in het geding komen. In de directe omgeving is ruim voldoende geschikt foerageerhabitat langs groene, structuurrijke elementen voor vleermuizen aanwezig.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Het is mogelijk dat langs de westzijde van het bosje een vliegroute aanwezig is voor vleermuizen die vanuit de bebouwde kom in zuidelijke richting vliegen. Langs de Kappelhofsweg is voldoende opgaande beplanting aanwezig die het eventuele verlies van de bomen op de onderzoekslocatie kan opvangen.

5.3 Overige zoogdieren

De onderzoekslocatie vormt een geschikt habitat voor verscheidene grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om soorten als egel, wezel, rosse woelmuis en bosmuis. Door de aanwezigheid van takkenhopen en struweel zijn er op de onderzoekslocatie voor zoogdieren tal van plekken om te schuilen. Tijdens het veldbezoek is konijn waargenomen. Deze soort maakt gebruik van de begroeide heuvel in het bos als verblijfplaats. Op de heuvel is tussen de takkenhopen een aantal konijnenholen aanwezig. Voor de meeste algemeen voorkomende soorten geldt in het kader van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling, waardoor een ontheffing bij verstoring niet noodzakelijk is. Door in het kader van de zorgplicht rekening te houden met konijn kan het doden van dieren tijdens de werkzaamheden worden voorkomen.

Voor eekhoorn en steenmarter geldt geen vrijstelling van de Flora- en faunawet. Voor steenmarter zijn op de onderzoekslocatie geen geschikte verblijfsmogelijkheden aanwezig. De bomen op de onderzoekslocatie konden niet volledig worden gecontroleerd op eventuele nesten van eekhoorn.

5.4 Amfibieën, reptielen en vissen

Doordat wateroppervlakten als vijvers en sloten op de onderzoekslocatie ontbreken, zijn voortplantingsmogelijkheden voor amfibieën en is het voorkomen van vissen op de locatie uit te sluiten. Ook in de directe omgeving is geen geschikt voortplantingswater aanwezig. De onderzoekslocatie vormt door de aanwezigheid van schuilplaatsen een geschikt landhabitat voor algemene amfibieënsoorten als bruine kikker en gewone pad. Deze soorten zullen incidenteel van de onderzoekslocatie gebruik maken. Streng beschermde soorten zijn op de onderzoekslocatie niet te verwachten.

Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Op de onderzoekslocatie is geen geschikt habitat voor reptielen aanwezig.

5.5 Libellen en dagvlinders

Voor libellen geldt dat water nodig is ter voortplanting en gezien het ontbreken hiervan kan gesteld worden dat deze soortgroep niet in staat is zich in de huidige situatie te vestigen.

Beschermde dagvlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat met waard- en nectarplanten. Het is uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde vlindersoort.

5.6 Vaatplanten

Het biotoop op de onderzoekslocatie is geschikt als groeiplaats voor brede wespenorchis. Deze soort is voornamelijk in bossen te vinden. Voor deze soort geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde planten waargenomen. De aanwezigheid van water, de zuurgraad van de bodem, de beschikbare hoeveelheid voedingsstoffen, de hoeveelheid zonlicht en de antropogene beïnvloeding bepalen in hoeverre een groeiplaats voor een bepaalde plant geschikt is. Vanwege de specifieke eisen die de meeste beschermde soorten stellen aan de groeiomstandigheden zijn beschermde vaatplanten, waarvoor geen vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling geldt, op de onderzoekslocatie niet te verwachten.

6. TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

6.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet heeft tot doel alle in Nederland in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen en in stand te houden. Om dit doel te bereiken, bevat de wet een aantal verbodsbepalingen. Hierin worden vaste rust- en verblijfplaatsen van bepaalde soorten beschermd. De Flora- en faunawet maakt onderscheid in een drietal beschermingscategorieën. Iedere categorie heeft zijn eigen ontheffingsmogelijkheden en toetsingscriteria. Bij een quickscan flora en fauna wordt in beeld gebracht of er vaste rust- of verblijfplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingscategorieën. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend werkt op deze soorten.

In het kader van de voorgenomen plannen zijn er overtredingen te verwachten ten aanzien van broedvogels. Ten aanzien van zoogdieren zijn overtredingen te voorkomen. Voor de overige soortgroepen zijn, door het ontbreken van geschikt habitat en/of verblijfindicaties, de aard van de ingreep of door een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling, geen overtredingen te verwachten ten aanzien van de Flora- en faunawet.

Broedvogels

Alle broedende inheemse vogels en hun nesten zijn wettelijk beschermd en vallen onder de strikt beschermde klasse (soorten tabel 3). De Flora- en faunawet regelt onder meer de bescherming van vogels in het broedseizoen: het verstoren van broedende vogels en jongen, of het vernielen van nesten en eieren is verboden. In de meeste gevallen is een overtreding gemakkelijk te voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of de broedgelegenheid buiten het broedseizoen te verwijderen.

Nesten van huismus, steenuil, sperwer, ransuil, boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, ooievaar, oehoe, roek, slechtvalk, wespandief en zwarte wouw zijn het gehele jaar beschermd. Het betreffen soorten uit de beschermingscategorieën 1 t/m 4 van de aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen (*Dienst Regelingen, 25 augustus 2009*). De nestplaats, bomengroep of boomholte van een deel van deze soorten worden ook buiten het broedseizoen gebruikt. Een ander deel van deze soorten maken enkel gebruik van door andere vogelsoorten gemaakte nestgelegenheid, of maken ieder jaar gebruik van hetzelfde nest (of dezelfde nestlocatie). Daarnaast is er een aantal soorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn, ondanks dat de soort ieder jaar op dezelfde plek terugkeert om te broeden. Van deze soorten wordt verondersteld dat ze over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Voorbeelden hiervan zijn spechtensoorten, huiszwaluw, boerenzwaluw, ekster, bosuil, torenvalk en holenbroeders als boomkruiper, koolmees en bonte vliegenvanger.

Ontheffingen op verbodsbepalingen ten aanzien van vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn worden alleen nog verleend op basis van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Ruimtelijke ontwikkeling valt niet onder een dergelijk belang. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats behouden moeten blijven. Dergelijke maatregelen, vastgelegd in een activiteitenplan, kunnen vooraf ter goedkeuring aan Dienst Regelingen worden voorgelegd middels een ontheffingsaanvraag.

Gelet op het aanwezige habitat op de onderzoekslocatie is het niet uit te sluiten dat sperwer van de onderzoekslocatie gebruik maakt. Een aanvullend onderzoek kan hierover uitsluitsel geven.

Voor de overige te verwachten broedvogels geldt dat, indien de beplanting buiten het broedseizoen wordt verwijderd, geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot broedvogels. Globaal wordt voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus aangehouden. Er wordt echter in de Flora- en faunawet geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Geldend is de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Eekhoorn

Eekhoorn is op de onderzoekslocatie niet vastgesteld, maar de aanwezigheid van nestplaatsen is niet geheel uit te sluiten. Door zorgvuldig handelen kunnen overtredingen van de Flora- en faunawet worden voorkomen. Indien er bomen worden gekapt, dan dient rekening gehouden te worden met de periode waarin dat gebeurt. Hiervoor wordt de periode van half september tot half november geadviseerd. De voortplantingsperiode van de eekhoorn begint al in december. In maart en juli worden de jongen geboren die vervolgens 10 weken worden gezoogd. In de winterperiode maakt de eekhoorn meerdere nesten en is de eekhoorn gevoelig voor verstoring vanwege het verlies van een veilige schuilplaats en het verlies van de wintervoorraad die verstoep is in de nabijheid van de winterverblijven. Indien de bomen worden gekapt en niet kan worden voldaan aan zorgvuldig handelen, zal aanvullend onderzoek uitsluitsel moeten geven over de aanwezigheid van nestplaatsen van eekhoorn.

6.2 Algemene zorgplicht

Voor de meeste te verwachten grondgebonden zoogdieren en amfibieën geldt een algehele vrijstelling van de Flora- en faunawet met betrekking tot de ruimtelijke ontwikkelingen en herinrichting die plaats zullen vinden op de onderzoekslocatie. Het is echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Indien de takkenhopen en struweel wordt verwijderd, dient, in het kader van de algemene zorgplicht, rekening gehouden te worden met kleine zoogdieren en amfibieën. Dieren moeten de gelegenheid krijgen om weg te komen. Dergelijke activiteiten vinden bij voorkeur niet plaats tijdens de winterslaap. Om schade aan konijn te voorkomen, wordt geadviseerd het noordelijke terreindeel met heuvel ongemoeid te laten. Indien dit deel van het terrein wordt vergraven, dan dienen de konijn eerst worden verjaagd (bijvoorbeeld met behulp van een fret), om het levend begraven van konijnen te voorkomen.

6.3 Gebiedsbescherming

De quickscan flora en fauna toetst voornamelijk aan de Flora- en faunawet. Indien een plangebied in of nabij een gebied is gelegen dat tot de EHS behoort of onder de Natuurbeschermingswet valt, dient te worden bepaald of er een effect valt te verwachten. Bij een toetsing aan de Natuurbeschermingswet spelen vaak andere facetten mee, zoals de aanwezige doelsoorten en kernwaarden van het betreffende beschermde gebied.

Voor de EHS geldt geen externe werking. Aangezien de onderzoekslocatie niet binnen de grenzen van de EHS ligt is aantasting niet aan de orde. Externe werking op de Natura 2000-gebieden zijn door de aard van de ingreep, de afstand tot de gebieden en de ligging binnen de bebouwde kom niet aan de orde.

7. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van Lycens een quickscan flora en fauna uitgevoerd aan de Kappelhofsweg (ong) te Denekamp in de gemeente Dinkelland.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

Voorgenomen ingreep

De initiatiefnemer is voornemens een vrijstaande woning op de onderzoekslocatie te realiseren. De woning zal noordelijk op de onderzoekslocatie worden gerealiseerd. In hoeverre er bomen worden gekapt bij de herbestemming van de onderzoekslocatie is niet bekend.

Waarnemingen en te verwachten soorten:

Door de aanwezigheid van bomen en struiken is de onderzoekslocatie geschikt voor verschillende broedvogels. Er zijn geen holtes aangetroffen die geschikt zijn voor broedvogels als boomklever of koolmees. Gelet op de aanwezigheid van geschikte nestlocaties kan het niet op voorhand worden uitgesloten dat sperwer van de onderzoekslocatie gebruik maakt als broedlocatie. Broedplaatsen van ransuil zijn op de onderzoekslocatie niet te verwachten. Gelet op het ontbreken van sporen tijdens het veldbezoek wordt het niet verwacht dat ransuil van de onderzoekslocatie gebruik maakt als slaapplek. Tijdens het veldbezoek is een slaapplek van houtduif aangetroffen. De onderzoekslocatie is geheel onbebouwd en er zijn geen bomen met holtes aanwezig, waardoor uitgesloten kan worden dat er verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. De onderzoekslocatie vormt een geschikt habitat voor verscheidene grondgebonden zoogdieren. Op de heuvel is tussen de takkenhopen een aantal bewoonde konijnenholen aanwezig. De bomen op de onderzoekslocatie konden niet volledig worden gecontroleerd op eventuele nesten van eekhoorn. De aanwezigheid van eekhoornnesten kan niet worden uigesloten. Voor de overige soorten uit de verschillende soortgroepen vormt de onderzoekslocatie geen geschikt habitat of geldt een brijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling.

Maatregelen ter voorkoming van overtredingen van de Flora- en faunawet:

Over het algemeen kan schade aan broedvogels worden voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten of geheel buiten het broedseizoen uit te voeren. Dit geldt niet voor sperwer. Nestplaatsen van deze soort zijn jaarrond beschermd.

Het is noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige zoogdieren en amfibieën en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Indien de takkenhopen en struweel wordt verwijderd, dient rekening gehouden te worden met kleine zoogdieren en amfibieën. Dieren moeten de gelegenheid krijgen om weg te komen. Dergelijke activiteiten vinden bij voorkeur niet plaats tijdens de winterslaap. Om schade aan konijn te voorkomen, wordt geadviseerd het noordelijke terreindeel met heuvel ongemoeid te laten. Indien dit deel van het terrein wordt vergraven, dan dienen de konijn eerst worden verjaagd (bijvoorbeeld met behulp van een fret), om het levend begraven van konijnen te voorkomen.

Indien er bomen worden gekapt, dan kan dat het beste in de periode van half september tot half november. In maart en juli worden eekhoorns geboren die vervolgens 10 weken worden gezoogd. In de winterperiode maakt eekhoorn meerdere nesten en is eekhoorn gevoelig voor verstoring vanwege het verlies van een veilige schuilplaats en het verlies van de wintervoorraad die verstoort is in de nabijheid van de winterverblijven.

Gebiedsbescherming

De EHS zal niet worden aangetast door de herbestemming van de onderzoekslocatie. Externe werking op overige beschermde natuurgebieden (Natura 2000) is niet aan de orde.

Noodzaak tot nader onderzoek

Het kan niet op voorhand worden uitgesloten dat sperwer gebruik maakt van de onderzoekslocatie als broedlocatie. Door de uitvoering van aanvullend onderzoek binnen het geschikte seizoen kan dit worden vastgesteld.

Indien bomen worden gekapt en niet kan worden voldaan aan zorgvuldig handelen met betrekking tot eekhoorn, dan zal aanvullend onderzoek uitsluitend moeten geven over de aanwezigheid van nestplaatsen van eekhoorn.

Noodzaak aanvraag ontheffing Flora- en faunawet artikel 75c

Broedvogels

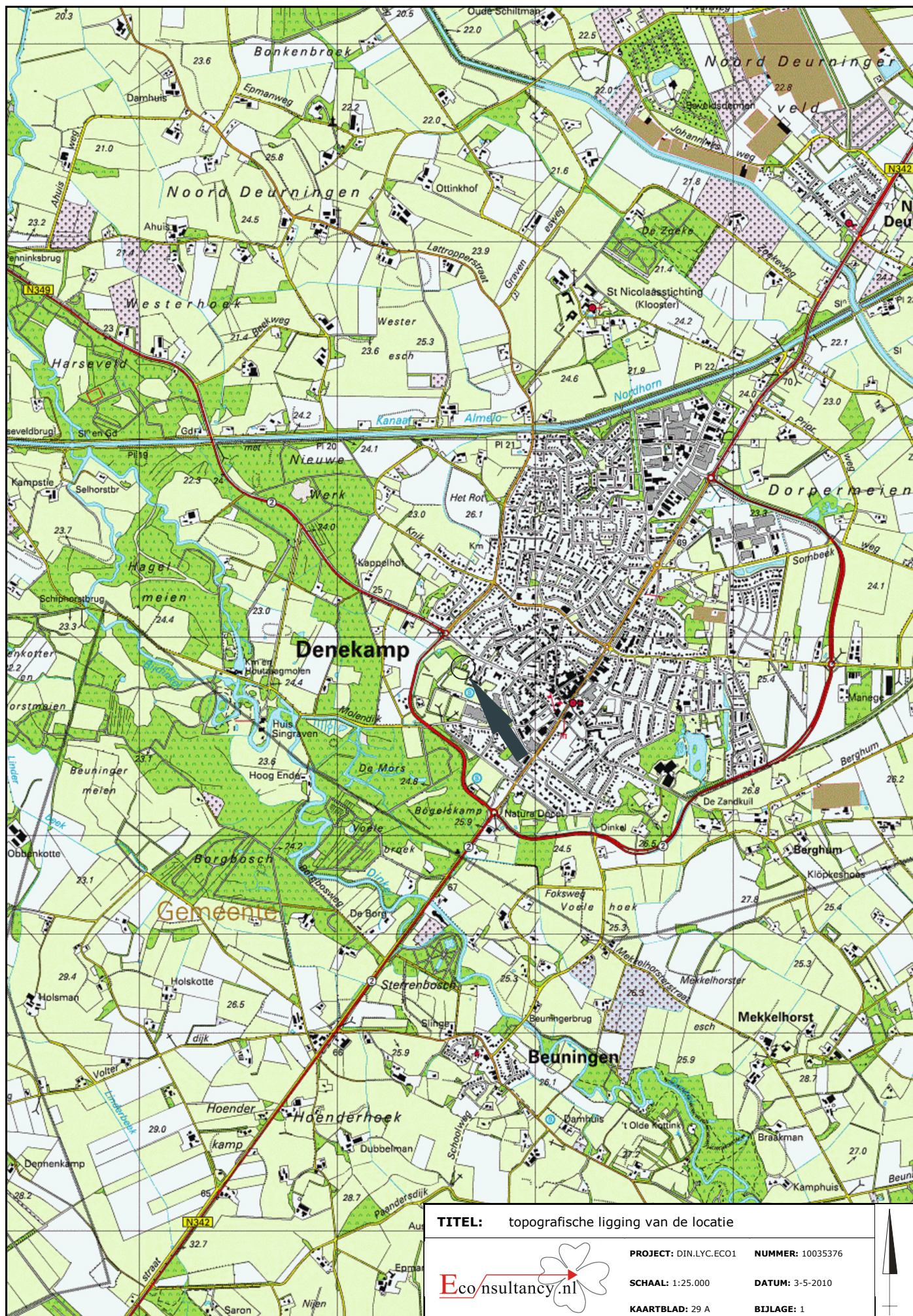
Indien uit aanvullend onderzoek blijkt dat op de onderzoekslocatie broedvogels waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn aanwezig zijn, treden er door de voorgenomen werkzaamheden mogelijk overtredingen op ten aanzien van de Flora- en faunawet. Ontheffingen op verbodsbepalingen ten aanzien van vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn worden alleen nog verleend op basis van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Ruimtelijke ontwikkeling valt niet onder een dergelijk belang. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats behouden moeten blijven. De maatregelen, vastgelegd in een activiteitenplan, kunnen vooraf ter goedkeuring aan Dienst Regelingen worden voorgelegd middels een ontheffingsaanvraag.

Tabel I geeft een samenvatting van de te verwachten verstoring en de te nemen vervolgstappen.

Tabel I. Overzicht te verwachten verstoring en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Ingrep verstoring	Nader onderzoek	Ontheffingsaanvraag (*)	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels	algemeen	ja	nee	ontheffing niet mogelijk	het verwijderen van nestgelegenheden dient buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd
	jaarrond beschermd	mogelijk	ja	mogelijk	aanvullend onderzoek nestplaats sperwer
Vleermuizen	verblijfplaatsen	nee	nee	nee	-
	foeragegebied	nee	nee	nee	-
	vliegroutes	nee	nee	nee	-
Grondgebonden zoogdieren		ja	nee	nee	zorgvuldig handelen met betrekking tot eekhoorn, aandacht voor zorgplicht voor konijn en overige kleine zoogdieren.
Amfibieën		ja	nee	nee	aandacht voor zorgplicht
Reptielen		nee	nee	nee	-
Vissen		nee	nee	nee	-
Libellen en vlinders		nee	nee	nee	-
Vaatplanten		nee	nee	nee	-

* Ontheffingen van verbodsbepalingen ten aanzien van vleermuizen of broedvogels worden alleen nog verleend op basis van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn. Ruimtelijke ontwikkeling valt niet onder een dergelijk belang. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats behouden moeten blijven. De maatregelen, vastgelegd in een activiteitenplan dienen vooraf door Dienst Regelingen te worden goedgekeurd middels een ontheffingsaanvraag.

Bijlage 2b Foto's onderzoekslocatie

Foto 1. Overzicht bosje op onderzoekslocatie

Foto 2. De onderzoekslocatie is voor een deel met coniferen en sparren begroeid.

Bijlage 2b Foto's onderzoekslocatie

Foto 3. Talud met takkenhopen vormt een verblijfplaats voor wild konijn.

Foto 4. Bebouwing aan noordzijde onderzoekslocatie.

Bijlage 3 Geraadpleegde bronnen

LITERATUUR

- Heusden, W.R.M. van & Vreugdenhil, S.J., 2008. Handreiking Flora- en faunawet. Dienst Landelijk Gebied.
- Dienst Regelingen, aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet, augustus 2009.
- Limpens, H.J.G.A, Regelink, R, Koelman, R. Zoogdierenvereniging VZZ, Vleermuizen en planologie, cursusdictaat, 2009.
- Lange, L., Twisk, P., Winden, A. van, Diepenbeek, A. van 1994. Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming 2003, 2de druk, Utrecht.
- SOVON Broedvogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

GERAADPLEEGDE INTERNETSITES

- www.minlnv.nl (natuurwetgeving)
- www.natuurloket.nl (verspreidingsgegevens op km hok niveau)
- www.overijssel.nl (natuurgegevens provincie Overijssel)
- www.groenloketoverijssel.nl
- www.waarneming.nl (waarnemingen van vrijwilligers)
- www.telmee.nl (waarnemingen van vrijwilligers)

Bijlage 4 Natuurwetgeving en beleid

Flora- en faunawet

De Europese natuurwetgeving is in Nederland, op het gebied van de soortbescherming, uitgewerkt in de Flora- en faunawet. Deze wet heeft tot doel alle in Nederland in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen en in stand te houden. Om dit doel te bereiken, bevat de wet een aantal verbodsbepalingen (zie tabel I). Hierbij wordt het zogenaamde “nee, tenzij...” principe gehanteerd. Dit wil zeggen dat activiteiten met een (potentieel) schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn (“nee”). Van dit verbod kan echter onder voorwaarden (“tenzij”) afgeweken worden door ontheffingen of vrijstellingen. Onder “activiteiten” worden alle activiteiten in het kader van de ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik verstaan. Voorbeelden hiervan zijn de sloop van gebouwen, de ontwikkeling van woonwijken en bedrijventerreinen, dempen van wateren, maar ook natuurontwikkelingsprojecten. Alle activiteiten moeten getoetst worden op hun effecten op aanwezige en mogelijk aanwezige beschermde planten- diersoorten.

Tabel I. *Verbodsbepalingen Flora- en faunawet*

Artikel 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Artikel 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Artikel 10	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Artikel 11	Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Tabel II. *Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet*

De Flora- en faunawet maakt onderscheid in een drietal beschermingscategorieën. Iedere categorie heeft zijn eigen ontheffingsmogelijkheden en toetsingscriteria. Voor vogels is een aparte categorie.

Tabel 1 algemeen beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt, bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing in het kader van artikel 75 aangevraagd te worden. Voorbeelden zijn: ree, haas konijn, egel, bruine kikker, gewone pad, wijngaardslak, brede wespenorchis, grote kaardenbol
Tabel 2 overige beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 2 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing aangevraagd te worden. Echter indien er volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt, geldt er bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen en hoeft er geen ontheffing aangevraagd te worden. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan het criterium ‘doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort’ (‘lichte toets’). Voorbeelden zijn: eekhoorn, steenmarter, kleine modderkruiper, gele helmblom, steenbreekvaren, tongvaren
Tabel 3 strikt beschermde soorten
Voor de soorten van Tabel 3 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen bij alle activiteiten (waaronder ruimtelijke ontwikkeling en inrichting) een ontheffing aangevraagd te worden. In een zeer beperkt aantal gevallen kan er op basis van een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode een vrijstelling verleend worden voor de ontheffingsverplichting bij een zeer beperkt aantal activiteiten. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan een drietal criteria (uitgebreide toets). Bij de uitgebreide toets dient aan alle afzonderlijke criteria te worden voldaan. De criteria zijn als volgt: de activiteiten of werkzaamheden doen geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort, er is geen andere bevredigende oplossing (alternatief) voor de geplande activiteiten of werkzaamheden, die minder schade oplevert voor de betreffende soort en er moet sprake zijn van een bij de wet genoemd belang. Voorbeelden zijn: das, waterspitsmuis, alle vleermuissoorten, rugstreeppad, boomkikker, kamsalamander

Tabel II (vervolg). Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet

Vogels
Voor vogels geldt dat er altijd een ontheffing aangevraagd dient te worden. Indien activiteiten plaatsvinden waarbij verbodsbepalingen worden overtreden ten aanzien van (broed)vogels dient er een uitgebreide toets, zoals beschreven bij Tabel 3 Flora- en faunawet toegepast te worden. Indien er gewerkt wordt volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode is het mogelijk dat er geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden bij bestendig gebruik en onderhoud, bestendig beheer en ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Bij broedvogels kan een overtreding in de meeste gevallen gemakkelijk voorkomen worden door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.

Tabel III. Algemene Zorgplicht

Algemene Zorgplicht (artikel 2)
Een belangrijk uitgangspunt binnen de Flora- en faunawet is dat op elke burger de plicht rust om voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat iedereen zich dient in te spannen om de nadelige gevolgen voor een soort te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht is ten alle tijden van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats.

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 2005 heeft tot doel bijzondere natuurgebieden in Nederland te beschermen en in stand te houden. De wet omvat onder andere de richtlijnen van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn ten aanzien van gebiedsbescherming. Doordat de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn beide zijn opgenomen in de Natura 2000 wetgeving, zullen de termen “habitatrichtlijn-gebied” en “vogelrichtlijngebied” komen te vervallen. De betreffende gebieden worden momenteel opgenomen en aangewezen als Natura 2000 gebieden. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de Europese Unie. Handelingen die een negatieve invloed hebben op gebieden die binnen dit netwerk vallen, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door het ministerie van LNV (via Dienst Regelingen) of door de provincie. In de aankomende jaren zullen voor alle gebieden beheerplannen opgesteld worden. Tot die tijd zal er echter per project beoordeeld moeten worden of er nadelige effecten te verwachten zijn voor een beschermd gebied.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

De Nederlandse Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van gebieden dat planten- en diersoorten in staat stelt zich door en tussen verschillende natuurgebieden te verplaatsen. Het netwerk moet voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat gebieden hun ecologische waarde verliezen. De EHS is onderdeel van een Europees ecologisch netwerk en bestaat uit kerngebieden (in Nederland de Natura-2000 gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en de Wetlands) of verweven gebieden (gericht op de verweving van landbouw, wonen en natuur) die onderling verbonden worden door ecologische verbindingzones. Ecologische verbindingzones zijn stroken en stukjes natuur die de verspreid liggende natuurgebieden met elkaar verbinden. Op deze manier kunnen dieren en planten zich van het ene naar het andere leefgebied verplaatsen. Met name de kleine populaties die met uitsterven worden bedreigd, blijven hierdoor levensvatbaar. Negatieve invloed op de werking van een verbinding of aantasting van een verbinding dient vermeden en gecompenseerd te worden zodat het netwerk niet verslechtert.

Rode Lijsten

In opdracht van het ministerie van LNV zijn voor diverse soortgroepen zogenaamde Rode Lijsten samengesteld. Deze Rode Lijsten vermelden van welke soorten het voortbestaan in Nederland bedreigd wordt. Op deze manier geven de lijsten een indicatie van het belang van aanwezige planten en dieren in een gebied voor het behoud van de hele populatie. In door het ministerie van LNV opgestelde soortbeschermingsplannen wordt aangegeven welke maatregelen genomen moeten worden om het voortbestaan van deze soorten te waarborgen. Deze soortbeschermingsplannen worden door diverse provincies gehanteerd voor het opstellen van compensatieverplichtingen.